

II.2. Tribunal Suprem

Eva Pons*

Agustí Pou**

Durant els mesos de gener a juny de 2011, el Tribunal Suprem ha dictat un bon nombre de resolucions que incideixen en la matèria lingüística. De tota manera, la majoria tracten de qüestions en què ja hi ha una línia jurisprudencial consolidada, que les del període ressenyat no fan més que continuar: usos en l'àmbit judicial, nacionalitat, asil, toponímia, model lingüístic educatiu a Catalunya, marques i acreditació del coneixement lingüístic en oposicions i concursos. És cert, però, que dins els grans blocs ens apareix algun aspecte nou que perfila més la doctrina recaiguda fins ara, com és el cas de la valoració de la llengua en la funció pública judicial, en què es decanta encara de manera més clara l'atribució d'un valor baix, que sens dubte és una mostra de l'ús escàs de les llengües oficials pròpies en aquest àmbit i alhora l'alimenta. En aquest sentit, cal destacar la Sentència de 19 de gener, que enjudicia una reforma de 2008 del Reial decret 326/2002, de 5 d'abril, sobre règim de nomenament de membres substituïts del ministeri fiscal. L'orientació de la reforma va ser rebaixar els punts atorgats per coneixement de la llengua pròpia dels aspirants a ser substituïts i no preveure'n la preferència en cas que hi hagués empat entre els aspirants, tot això amb la reformes recents de l'Estatut d'autonomia, que preveu justament l'acreditació del mèrit, i de l'Estatut de Ministeri Fiscal, que preveu la llengua com a mèrit determinant. Les altres tres sentències següents, de 21 de febrer, 14 de març i 25 de maig, dins també de l'àmbit de la justícia, donen per bona la interpretació de la legislació d'acord amb la qual en la promoció dins dels cossos de funcionaris de justícia no es compta el mèrit lingüístic, que només compta un cop el funcionari ha promocionat. Així, doncs, ens trobem davant d'una lectura reduccionista de la ja de per si escassa i poc adequada valoració de la llengua en aquest àmbit.

[En la versió electrònica de la Revista (www.rld.cat) podreu enllaçar amb el contingut de les resolucions]

* Eva Pons, professora titular de dret constitucional de la Universitat de Barcelona.

** Agustí Pou, professor associat de filologia catalana de la Universitat de Barcelona.

Sentència del Tribunal Suprem 695/2011, de 17 de febrer. Sala Civil. Secció 1a. Ponent: Juan Ramón Berdugo Gómez de la Torre. Ref. Cendoj: 28079120012011100065.

Interlocutòria del Tribunal Suprem 2265/2011, de 22 de febrer. Sala Penal. Secció 1a. Ponent: Perfecto Agustín Andrés Ibáñez. Ref. Cendoj: 28079120012011200225.

Sentència del Tribunal Suprem 758/2011, de 25 de febrer. Sala Civil. Secció 1a. Ponent: Juan Antonio Xiol Rios. Ref. Cendoj: 28079110012011100091.

Sentència del Tribunal Suprem 2016/2011, de 4 d'abril. Sala Civil. Secció 1a. Ponent: Juan Antonio Xiol Rios. Ref. Cendoj: 28079110012011100200.

Interlocutòria del Tribunal Suprem 5439/2011, de 14 d'abril. Sala Contenciosa Administrativa. Secció 1a. Ponent: Pedro José Yagüe Gil. Ref. Cendoj: 28079130012011200874.

Interlocutòria del Tribunal Suprem 4448/2011, d'11 de maig. Sala Penal. Secció 1a. Ponent: Luciano Varela Castro. Ref. Cendoj: 28079120012011200616.

Dins d'aquest bloc tractem de les resolucions del Tribunal Suprem que fan referència a l'ús de la llengua en el si de les actuacions judicials o en els actuacions prèvies, dutes a terme generalment per la policia.

En primer lloc, amb relació a la falta d'assistència d'intèrpret, la interlocutòria de 22 de febrer enjudicia el cas d'un acusat que no és assistit en la seva llengua materna, el ful, quan presta l'assentiment a l'acusació del fiscal. El Tribunal, seguint el criteri que la indefensió ha de ser real, considera que, per la simplicitat de la comunicació, l'encausat va entendre perfectament el que se li deia. Tampoc atén les pretensions d'un nacional croat que en el moment de detenir-lo amb una motxilla amb droga la policia no disposava d'intèrpret per informar-lo dels drets, dels quals va ser informat més tard (STS de 17 de febrer de 2011). En aquesta sentència crida l'atenció la relativament extensa argumentació del Tribunal sobre l'aplicació del dret a intèrpret als nacionals espanyols i el deure d'aquests de saber el castellà, quan aquesta línia argumental no s'avé amb el pòsit del cas.

En segon lloc, sobre la presència de llengües no oficials a les actuacions judicials, en les resolucions de 4 i 14 d'abril el tribunal rebutja tenir en compte documents no escrits en castellà; en el primer cas, factures en anglès sense una traducció oficial al castellà (només resums dels documents presentats), i en el segon cas, documents en rus, sense que s'hagués aportat ni demanat traducció.

Per acabar, esmentem dos casos de diferent naturalesa però amb el punt en comú de l'ús del català. La STS d'11 de maig rebutja, per motius processals, un recurs de cassació presentat davant d'una provisió de l'Audiència Provincial de Barcelona que rebutjava la petició d'una de les parts que es traduïssin les actuacions que constaven en català. Certament, sense conèixer els detalls del cas, perquè la resolució que esmentem no els concreta, és positiu el rigor en les sol·licituds de traduccions, atès que moltes vegades es fa servir el fet que alguns documents constin en català com a excusa dilatòria i, per tant, com a mala pràctica forense. La STS de 25 de febrer, que resol un cas de col·lisió entre el dret a la intimitat i la llibertat d'expressió, reproduïx paràgrafs en català i, fins i tot, analitza expressions en aquesta llengua, sense manifestar cap problema. Sens dubte, el respecte lingüístic comença amb el tractament de la llengua d'una manera no marcada.

Sentència del Tribunal Suprem 3072/2011, de 3 de març. Sala Contenciosa Administrativa. Secció 1a. Ponent: Pedro José Yagüe Gil. Ref. Cendoj: 28079130012 011200438.

Sentència del Tribunal Suprem 3901/2011, de 16 de juny. Sala Contenciosa Administrativa. Secció 3a. Ponent: Maria Isabel Perelló Domènech. Ref. Cendoj: 2807913 0032011100273.

Sentència del Tribunal Suprem 3854/2011, de 16 de juny. Sala Contenciosa Administrativa. Secció 3a. Ponent: Maria Isabel Perelló Domènech. Ref. Cendoj: 2807913003 2011100270

Sentència del Tribunal Suprem 3581/2011, de 6 de juliol. Sala Contenciosa Administrativa. Secció 3a. Ponent: Maria Isabel Perelló Domènech. Ref. Cendoj: 2807913 0032011100247

Sentència de l'Audiència Nacional 1471/2011, de 14 de març. Sala Contenciosa Administrativa. Secció 8a. Ponent: Eduardo Ortega Martín. Ref. Cendoj: 2807923 0082011100137

Sentència de l'Audiència Nacional 1717/2011, de 30 de març. Sala Contenciosa Administrativa. Secció 5a. Ponent: José M. Gil Sáez. Ref. Cendoj: 280792300520 11100322.

La presència de l'element lingüístic en aquest conjunt de resolucions judicials en matèria d'asil s'inscriu en tres contextos diferenciats. En un primer grup, la llengua declarada com a materna pel sol·licitant, al costat de la manca d'ús de la/es llengua/ües oficial/s del suposat país d'origen (habitualment la sol-

licitud es fa en anglès), esdeven elements indiciaris amb una certa rellevància a l'hora de negar la versemblança del relat de persecució enquadrable en el règim d'asil: no ús del somali i falta de documentació del 'yabayobo' com a idioma parlat a Somàlia (STS de 3 de març); persona que afirma haver nascut a l'Estat de Kunama, en realitat denominació d'un poble o grup ètnic que parla aquesta llengua, en absència d'ús del tigrinya i l'àrab, oficials a Eritrea (STS 16 de juny), i desconeixement de l'àrab de qui afirma tenir la nacionalitat del Sudan (6 de juliol). En el segon grup, els sol·licitants es presenten com a part de minories ètniques i lingüístiques perseguides o desfavorides dins del seu Estat, si bé aquesta dada és considerada insuficient per l'Audiència Nacional per acreditar la persecució política: cas d'un kurd a Síria (SAN 14 de març) i d'un berber parlant d'amazic a Algèria (SAN 30 de març). En l'altra resolució de 16 de juny el fet que el sol·licitant de Cuba sigui parlant nadiu de castellà i titulat amb estudis universitaris s'empra per considerar que la persona tenia recursos, en cas de persecució real, per haver intentat regularitzar anteriorment la seva situació.

Sentència del Tribunal Suprem 9/2011, de 14 de gener. Sala Contenciosa Administrativa. Secció 5a. Ponent: Mariano de Oro-Pulido López. Ref. Cendoj: 28079130052011100003

Sentència del Tribunal Suprem 188/2011, de 24 de gener. Sala Contenciosa Administrativa. Secció 6a. Ponent: Carlos Lesmes Serrano. Ref. Cendoj: 28079130062011100063.

Sentència del Tribunal Suprem 1618/2011, de 16 de març. Sala Contenciosa Administrativa. Secció 6a. Ponent: Agustín Puente Prieto. Ref. Cendoj: 28079130062011100172

Sentència del Tribunal Suprem 2124/2011, de 14 d'abril. Sala Contenciosa Administrativa. Secció 6a. Ponent: Octavio Juan Herrero Pina. Ref. Cendoj: 28079130062011100227

Sentència del Tribunal Suprem 4132/2011, de 27 de juny. Sala Contenciosa Administrativa. Secció 6a. Ponent: Octavio Juan Herrero Pina. Ref. Cendoj: 28079130062011100422.

Aquestes sentències tracten la qüestió, habitual en la nostra crònica, del coneixement del castellà per acreditar el grau suficient d'integració a la societat espanyola que s'exigeix per obtenir la nacionalitat per residència (art. 22.4 CC). En quatre d'elles el recurs de cassació és interposat per l'Advocat de l'Es-

tat contra resolucions de l'Audiència Nacional, amb la pretensió d'exigir un major rigor a l'hora d'apreciar la integració lingüística dels sol·licitants (majoritàriament d'origen marroquí), que abraci no sols la comprensió, sinó també la lectura i escriptura correcta de la llengua castellana. El TS hi reitera la doctrina consolidada que considera com un pressupòsit i una dada de rellevància singular el domini idiomàtic, en grau suficient per establir relacions socials, en relació amb altres circumstàncies del cas que acreditin la integració efectiva (amb cita de la STS de 18 de novembre de 2010, comentada a *Revista de Llengua i Dret* núm. 56, pàg. 259-260). El debat se centra, doncs, en valorar si l'Audiència Nacional ha realitzat una interpretació i aplicació correcta d'aquesta doctrina jurisprudencial: en les STS de 14 i 24 de gener i de 27 de juny, el TS no observa raons suficients per contradir el criteri del Tribunal *a quo*; i només en la STS de 16 de març, la qual recull la doctrina poc sovint expressada, segons la qual «*la nacionalidad es una expresión de la soberanía del estado que concede un plus de derechos al particular, y que el conocimiento del idioma viene exigido por el artículo 3 de la Constitución, lo que impide que la falta de dominio adecuado de dicho idioma pueda permitir la concesión de la nacionalidad española*», s'acull la pretensió impugnatòria, en la mesura que les dificultats de comprensió i expressió s'acompanyen d'una falta d'interès i comportament del recurrent tendent a la integració. En la STS de 14 d'abril, el TS desestima per motius similars un recurs de cassació de l'interessat.

Sentència del Tribunal Suprem 3177/2011, de 31 de maig. Sala Contenciosa Administrativa. Secció 4a. Ponent: Segundo Menéndez Pérez. Ref. Cendoj: 28079130042 011100299.

El TS desestima el recurs de cassació interposat per l'Administració de la Comunitat de Navarra contra la Sentència del TSJ de Navarra de 13 d'octubre de 2006 que admetia el canvi de denominació de l'Ajuntament d'Estella per *Estella-Lizarra* i anul·lava l'acord contrari del Govern de la Comunitat foral. El canvi de denominació pretès per l'Ajuntament havia estat denegat pel Govern navarrès a partir d'una lectura restrictiva de l'article 8.1.b de la Llei foral 18/1986, del basc, relatiu a la denominació oficial dels topònims en la zona lingüística mixta, que disposa: «la denominació oficial serà l'actualment existent, llevat que, per a les expressades en castellà, existeixi una denominació distinta, original i tradicional en *vascuence*, cas en el qual s'utilitzaran ambdues». El principal motiu adduït en cassació per la Comunitat foral és la inaplicació pel TSJ d'aquesta norma de rang legal, que al seu entendre impediria reconèixer la denominació en basc. El TS rebutja l'argument i afirma la facultat

dels tribunals d'interpretar la llei foral aplicable al cas i considera legítima la interpretació del TSJ no coincident amb la interpretació més restrictiva de l'ús del basc en la toponímia de la zona mixta que sostenia el Govern de Navarra.

Sentència del Tribunal Suprem 2652/2011, d'1 de maig. Sala Contenciosa Administrativa. Secció 4a. Ponent: Antonio Martí Garcia. Ref. Cendoj: 28079130042 011100258.

Sentència del Tribunal Suprem 2773/2011, de 19 de maig. Sala Contenciosa Administrativa. Secció 4a. Ponent: Antonio Martí Garcia. Ref. Cendoj: 28079130042 011100271.

Ambdues sentències estimen recursos de cassació contra sentències del TSJ de Catalunya mitjançant els quals els recurrents –que actuen processalment com a pares d'alumnes escolaritzats en educació infantil i primer cicle de primària– qüestionen el model lingüístic educatiu de conjunció aplicat a Catalunya. L'argumentació dels recursos coincideix amb la dels resolts per les STS de 9, 13 i 16 de desembre de 2010 (vegeu-ne el comentari a la *Revista de Llengua i Dret* núm. 56 pàg. 255-259). Adduint principis de seguretat jurídica i unitat de doctrina, el TS hi reproduceix literalment la fonamentació jurídica de les anteriors sentències, mitjançant la qual els pronunciaments de la STC 31/2010 sobre l'Estatut d'autonomia de 2006 són reinterpretats per concloure finalment el reconeixement d'un dret dels recurrents «*a que el castellano se utilice también como lengua vehicular en el sistema educativo de la Comunidad Autónoma de Cataluña, y en consecuencia y para ello la Generalitat deberá adoptar cuantas medidas sean necesarias para adaptar su sistema de enseñanza a la nueva situación creada por la declaración de la sentencia 31/2010 del Tribunal Constitucional que considera también el castellano como lengua de la enseñanza en Cataluña junto con el catalán*» (coincident amb la part dispositiva de les sentències actuals). Atesa la coincidència observable amb els casos precedents esmentats, no hi ha elements singulars destacables en els actuals pronunciaments, que afecten un centre públic de Badalona (STS de 10 de maig de 2011) i un centre concertat de Barcelona (STS de 19 de maig), i en les quals se susciten les qüestions ja debatudes relatives a la formulació de la pregunta sobre la llengua habitual en l'imprès de preinscripció, el contingut del dret a rebre el primer ensenyament (primer cicle d'educació primària) en la llengua habitual i el dret a rebre les comunicacions del centre escolar i la Conselleria en castellà. Igualment, en totes les sentències actuals el TS anul·la les decisions del TSJ de Catalunya i dictamina a favor dels recurrents amb els termes ja emprats en les resolucions de desembre del 2010.

Sentència del Tribunal Suprem 1739/2011, de 23 de febrer de 2011. Sala Contenciosa Administrativa. Secció 7a. Ponent: Nicolás Antonio Maurandi Guillén. Ref. Cendoj: 28079130072011100235.

La sentència se situa en el context de conflictivitat en l'establiment del requisit de coneixement de català per a l'accés a les places de la sanitat balear. Enmig d'una gran contestació de molts sindicats del sector i de les forces polítiques més refractàries al foment de català, el Govern socialista balear aprova el Decret 24/2009, de 27 de març, que exigeix l'acreditació del nivell B de català, però estableix exempcions per a casos excepcionals, previsió que les convocatòries successives, a partir de la resolució de 31 de març de 2009, aprofiten per eximir els cossos amb titulació de medicina o infermeria del requisit per raó de la falta de personal en aquest àmbit. La resta de personal (auxiliars sanitaris, per exemple) sí que se'ls requereix l'acreditació, situació que, a parer de la recurrent, és discriminatòria i vulnera els articles 14 i 23.2 de la Constitució.

El tribunal d'instància considera que l'exempció per a determinats grups té una justificació objectiva i raonable, atesa la possible afectació del servei per manca de professionals dels col·lectius eximits. La Sentència del Tribunal Suprem confirma la del TSJIB i addueix dos arguments interessants per rebatre la pretensió de la recurrent: primer, que les exempcions estan delimitades i justificades sobre la base de la insuficiència de professionals que pot afectar greument un servei públic; i segon, que el criteri general de tota la normativa balear és l'exigència de coneixement de català i, per tant, no cal justificar que se li exigeixi a la recurrent en el cas concret.

La doctrina del Tribunal avala clarament l'exigència del requisit lingüístic amb caràcter general i en aquest sentit cal valorar-la positivament. Ara bé, també cal observar que les exempcions al criteri general són un instrument de doble tall, perquè de la mateixa manera que poden atendre situacions objectives de falta de personal, també poden respondre a les pressions dels col·lectius amb més capacitat d'influir sobre el poder públic (de fet la pressió dels sindicats de metges va ser forta). Sovint hem advertit des d'aquesta crònica com els tribunals han vist justificades exigències lingüístiques a determinats col·lectius de l'Administració pública, mentre que s'ha considerat excessives les mateixes mesures per a cossos més influents. El perill que l'exigència pel que fa a la llengua sigui inversament proporcional a la rellevància del grup dins la funció pública es podria solucionar amb mesures com la formació obligatòria o el compliment del requisit en un termini per a les persones que no el puguin acreditar.

Sentència del Tribunal Suprem 385/2011, de 19 de gener de 2011. Sala Contenciosa Administrativa. Secció 6a. Ponent: Agustín Puente Prieto. Ref. Cendoj: 28079130062 011100076.

La sentència resol el recurs de la Generalitat de Catalunya contra el Reial decret 1/2008, d'11 de gener, pel qual es modifica el Reial decret 326/2002, de 5 d'abril, sobre règim de nomenament de membres substituïts del ministeri fiscal. El còmput del mèrit lingüístic en la selecció dels fiscals substituïts ha estat un tema amb canvis i una litigiositat importants. El Reial decret 2397/1998, de 6 de novembre, sobre substitució a la carrera fiscal va incorporar per primera vegada una valoració de fins a tres punts pels coneixements de dret i llengua propis. Però el Reial decret 326/2002, de 5 d'abril, va eliminar aquest mèrit, fet que originà iniciatives parlamentàries i un conflicte de competència plantejat per la Generalitat. Però el Reial decret 92/2006, de 3 febrer, va modificar el decret anterior i va establir la valoració per als «que acreditin el coneixement del dret o llengua propis, en les comunitats autònomes on n'hi hagi, fins a un màxim de 2 punts». Amb això, la Interlocutòria del TC 197/2007, de 27 de març, va declarar sense objecte el conflicte de competències.

El Reial decret impugnat torna a modificar el RD 326/2002 i rebaixa la valoració del coneixement de la llengua pròpia en la selecció dels fiscals substituïts (un màxim d'1 punt) i estableix que el mèrit preferent en cas d'empat és l'expedient acadèmic. La Generalitat ho impugna perquè entén que, d'acord amb l'Estatut orgànic del Ministeri Fiscal i el mateix Estatut d'autonomia, el mèrit per llengua ha de ser superior als altres i ha de ser preferent en cas d'empat.

La sentència rebutja aquesta pretensió amb els arguments següents. En primer lloc, l'article 33.6 de l'Estatut orgànic del Ministeri Fiscal, que atribueix al coneixement de la llengua el caràcter de mèrit determinant, només és aplicable als fiscals de carrera, perquè ja han demostrat el coneixement de l'ordenament jurídic, a diferència dels substituïts, en la selecció dels quals «ni el coneixement del dret autonòmic ni el de la llengua pròpia de la comunitat poden prevaler sobre l'acreditació de la formació jurídica que resulta imprescindible». Per això, el mèrit que determina la preferència en cas d'empat és l'expedient acadèmic. En segon lloc, el fet que l'article 102 de l'Estatut d'autonomia estableixi l'acreditació del coneixement suficient de català també per als fiscals no vol dir que hagi de ser un mèrit preferent ni determinant, però en tot cas la competència correspon a l'Estat.

Igual com es veurà en la Sentència de 25 de maig, relativa a la valoració de la llengua en la promoció en cossos de funcionaris de l'Administració de Justícia, la present resolució avala l'incompliment de mandat legal (Estatut orgànic i Estatut d'autonomia) desvirtuant-ne les prescripcions. Dir que l'únic imprescindible per fer de fiscal a Catalunya és l'expedient acadèmic i no, en canvi, conèixer el català és posar al mateix sac dos coneixements ben diferents. Sens dubte, tenir un expedient acadèmic adequat és essencial per fer una substitució en la tasca de fiscal, però saber la llengua oficial de comunicació és, o hauria de ser, una obligació legal. Però el Tribunal Suprem ho considera ben prescindible. Igualment, malgrat que l'Estatut d'autonomia requereix l'acreditació d'un nivell suficient de català, ja recorda el TS que «la competència exclusiva en aquest àmbit correspon a l'Administració de l'Estat». Sembla, d'acord amb la línia argumental de l'alt tribunal, que l'Administració de l'Estat no està vinculada per una llei orgànica com l'Estatut.

En definitiva, un aval més per a una Administració de Justícia que, com evidència sovint la premsa i demostren tots els indicadors, continua d'esquena al fet plurilingüe de l'Estat espanyol.

Sentència del Tribunal Suprem 1037/2011, de 21 de febrer de 2011. Sala Contenciosa Administrativa. Secció 7a. Ponent: Pablo María Lucas Murillo de la Cueva. Ref. Cendoj: 28079130072011100122.

Sentència del Tribunal Suprem 1414/2011, de 14 de març de 2011. Sala Contenciosa Administrativa. Secció 7a. Ponent: Pablo María Lucas Murillo de la Cueva. Ref. Cendoj: 28079130072011100182.

Sentència del Tribunal Suprem 5202/2011, de 25 de maig de 2011. Sala Contenciosa Administrativa. Secció 7a. Ponent: Nicolás Antonio Maurandi Guillén. Ref. Cendoj: 28079130072011100594.

Amb la sentència de 25 de maig el Tribunal Suprem resol una qüestió relativa a com s'aplica la valoració de la llengua pròpia en l'àmbit de la funció pública judicial, en concret pel que fa al còmput del coneixement de la llengua en les promocions internes en els cossos auxiliars de la l'Administració de justícia (gestió, tramitació i auxili judicial). El Govern basc impugna l'Ordre JUS/2544/2006, de 28 de juliol, per la qual s'estableixen les bases comunes que regeixen els processos selectius per a l'ingrés i l'accés en els cossos i escales de funcionaris al servei de l'Administració de justícia, concretament la base tretzena, que preveu la valoració del coneixement de les llengües oficials diferents del castellà. Aquesta base només preveu que es valori el coneixement en

el moment d'adjudicar la plaça, no en el concurs per promoció d'un cos a l'altre. L'executiu basc entén que, d'acord amb la normativa vigent (la mateixa Llei orgànica del poder judicial i especialment l'article 8.2 i 37 del Reial decret 1451/2005, que regula l'ingrés i promoció en aquests cossos), la valoració de la llengua es pot considerar feta en la fase del concurs i, per tant, ha de tenir influència en la promoció d'un cos a l'altre. Argüeix també la Carta de les llengües regionals o minoritàries en el sentit d'eliminar els factors injustificats que obstaculitzin la utilització d'aquestes llengües.

Ni la sentència d'instància, de l'Audiència Nacional, ni el Tribunal Suprem acullen aquests arguments. En el cas de la primera, assegura que puntuar la llengua en la promoció interna seria tant com atorgar caràcter eliminatori al coneixement de la llengua, perquè hi hauria aspirants que no superarien la nota de tall que s'estableix en no tenir coneixement de la llengua. També reconeix que amb el Reglament anterior, i d'acord amb la mateixa interpretació que n'havia fet el Tribunal Suprem (STS 13 d'abril, 4 de maig i 16 de juny de 1998, entre d'altres, a la *Revista de Llengua i Dret* núm. 31, pàg. 358-368), aquesta valoració havia estat considerada legítima. El Tribunal Suprem, per la seva banda, ratifica els arguments de l'Audiència i n'apunta algun de nou, entre els quals destaquem, en primer lloc, el recurs a una interpretació teleològica, com ara que no és raonable que es valori tan diferentment la llengua en el torn lliure i en la promoció interna i, en segon lloc, que una norma reglamentària com és el reglament dels funcionaris no podria introduir un mèrit tan important sense vulnerar la reserva de llei de l'article 106.2 de la Constitució. Finalment, pel que fa a la invocació de la Carta, n'exclou la vulneració perquè ja es fomenten «en el seu espai natural d'utilització», que és el lloc on són pròpies.

Les sentències de 21 de febrer i de 14 de març resolen també impugnacions de les convocatòries dels cossos de gestió i tramitació de l'Administració de justícia plantejades pel sindicat Comissions Obreres; la menció a les llengües hi és, però, incidental i referida a la sentència d'instància. Efectivament, en primera instància, l'Audiència Nacional (sentències de 26 de febrer i 20 de maig de 2008) acull una de les pretensions de la recurrent (la falta de justificació de tracte diferenciat entre el mèrit que s'atorga als interins i el que s'atorga al personal que ha fet un altre tipus de substitució) i rebutja les altres. Entre aquestes altres, hi ha la diferència de tractament entre la valoració dels idiomes estrangers i les llengües oficials pròpies. Les sentències de l'Audiència consideren, igual com veiem que fa la STS de 25 de maig de 2011, que el diferent moment en què es fa la valoració respon al fet que són cossos nacionals

i que, per tant, el còmput només s'ha de fer en l'adjudicació de la plaça, i no en las fase d'oposició i concurs.

La valoració que cal fer d'aquesta jurisprudència és doblement negativa. Primer, perquè canvia una doctrina anterior que reconeixia clarament la valoració de la llengua en les promocions internes en aquests cossos amb arguments que tenen poc a veure amb la literalitat de les normes (que donarien la raó al govern basc), sinó amb el fet que el coneixement de la llengua pròpia no pot constituir un mèrit tan important com per a promocionar un cos superior. L'argument subjacent implícit és que si el mèrit lingüístic és transcendent no pot ser legítim; per tant, només podrà ser legítim quan es projecti en un moment com l'adjudicació de places. Però en l'adjudicació de places funcionaries l'únic que es garanteix és que qui té coneixement lingüístic pot triar el lloc que vol; en canvi no es garanteix que hi hagi un gran nombre d'aspirants que sàpiguen la llengua pròpia de la comunitat. Es prima més que el que ha promocionat pugui triar que no pas el fet que només promocioni qui sap la llengua pròpia. El mèrit acaba funcionant més en benefici del funcionari que no en benefici de la ciutadania.

En segon lloc, però, cal indicar que, malgrat que hi ha un canvi respecte d'una consolidada jurisprudència anterior, la realitat és que en les convocatòries el Ministeri de Justícia mai no ha valorat el mèrit lingüístic en el moment de promocionar, sinó només en l'adjudicació de la plaça. Per tant, tot i que s'ha produït una regressió, aquesta ja era la pràctica inequívoca i mantinguda de l'autoritat administrativa. Podem concloure que, igual com hem vist en la Sentència de 19 de gener d'aquesta mateixa crònica, la interpretació de l'alt Tribunal modula i rebaixa sistemàticament tot el que fa referència a la valoració de la llengua pròpia en l'accés a les places judicials, i sostrau a la normativa tota la potencialitat per canviar l'Administració de justícia en el sentit de fer-la més competent en les llengües pròpies i, per tant, capacitada per poder respondre als drets lingüístics dels ciutadans.

Sentència del Tribunal Suprem 2351/2011, de 3 de maig de 2011. Sala Contenciosa Administrativa. Secció 4a. Ponent: Antonio Martí García. Ref. Cendoj: 28079130042011100234.

El conflicte que resol aquesta sentència té l'origen en un acord del Col·legi de Farmacèutics que reconeixia a una farmacèutica el primer lloc en l'ordre de prioritat per obrir una farmàcia a Rubí. La que va quedar segona en la llista va plantejar recurs d'alçada, que la consellera de Salut va desestimar. Ja en l'àmbit jurisdiccional, la Sentència de la Sala Contenciosa del Tribunal Superior de

Justícia de Catalunya anul·la parcialment la resolució administrativa i el Tribunal Suprem ratifica aquesta decisió.

El motiu de la impugnació era que s'havia atorgat a la farmacèutica 2 punts pel mèrit previst a les bases consistent a tenir un «curs de llengua catalana acreditatiu de coneixements equiparables al nivell C o superior, o certificat d'aquests nivells». El document amb què va acreditar aquest mèrit era un certificat del Consorci per a la Normalització Lingüística de 1994, d'acord amb el qual havia fet una prova de nivell i havia superat la puntuació que s'exigeix per al nivell C i, per tant, la puntuació li donava «opció per a matricular-se al nivell D».

Tant el tribunal d'instància com el Suprem entenen que, en propietat, el certificat presentat i que havia atribuït el mèrit no s'ajustava al que aquest mèrit requeria, d'acord amb la normativa de la Generalitat de Catalunya (Decret 152/2001, sobre avaluació i certificació de coneixements de català i Ordre PRE/228/2004, sobre equivalència de diplomes i certificats, actualment substituïda per l'Ordre VCP/491/2009). Així, ni el certificat acreditava haver fet un curs (perquè era bàsicament una prova de col·locació), ni es podia incloure dins de les equivalències previstes a la normativa. A partir d'aquí el TS raona sobre les conseqüències de l'anul·lació del mèrit prèviament reconegut, aspecte que no interessa a aquesta crònica.

Entenem encertada la decisió del Tribunal, que pot aplicar una normativa que, encara que a vegades presenta punts confusos, sobretot pel que fa a l'abast de determinades equivalències entre els títols, en conjunt ajuda a donar seguretat en l'acreditació del nivell de català assolit i potencia l'aprenentatge en diverses instàncies que, en veure reconeguts els seus certificats, incideixen en la formació en llengua catalana del seu personal. Com ja s'havia indicat en cròniques anteriors, una política descuidada en les equivalències entre títols de català, com s'esdevé al País Valencià, afavoreix només la parcel·lació en l'acreditació del coneixement (cada administració o corporació va per la seva banda) i la inseguretat dels candidats que concorren a les places en què s'exigeix aquest coneixement.

Sentència del Tribunal Suprem 3923/2011, de 31 de maig de 2011. Sala Contenciosa Administrativa. Secció 7a. Ponent: Vicente Conde Martín de Hijas. Ref. Cendoj: 28079130072011100498.

Aquesta resolució té l'origen en la impugnació que va formular una persona que participava en un concurs oposició al País Valencià per la falta de valora-

ció del seu expedient acadèmic, que havia presentat en gallec. Tot i que les bases de la convocatòria deixaven clar que la documentació s'havia d'aportar en valencià o en castellà, tant el Tribunal Superior de Justícia com en cassació el Suprem entenen que la resposta de l'Administració havia de ser donar-li un termini per esmenar el defecte i no deixar-li de comptar directament el mèrit que li atribuïa el seu expedient acadèmic. És més, tenint en compte que la mateixa opositora va fer l'esmena ella mateixa, li hagués hagut de computar directament.

Sentència del Tribunal Suprem 1107/2011, de 4 de març de 2011. Sala Contenciosa Administrativa. Secció 7a. Ponent: Vicente Conde Martín de Hijas. Ref. Cendoj: 28079130072011100134

Sentència del Tribunal Suprem 1108/2011, de 4 de març de 2011. Sala Contenciosa Administrativa. Secció 7a. Ponent: Vicente Conde Martín de Hijas. Ref. Cendoj: 28079130072011100135

Sentència del Tribunal Suprem 1109/2011, de 4 de març de 2011. Sala Contenciosa Administrativa. Secció 7a. Ponent: Vicente Conde Martín de Hijas. Ref. Cendoj: 28079130072011100136

Les tres sentències fan referència a processos selectius en l'àmbit de l'ensenyament al País Valencià en què la convocatòria no inclou el títol de filologia catalana com a eximent de l'acreditació del coneixement del valencià. En aquesta crònica hem recollit la ja llarguíssima relació de sentències que han declarat la il·legimitat d'excloure el català com a equivalent del valencià (referim, per exemple, les de 24 i de 31 de març de 2010, *Revista de Llengua i Dret* núm. 55, pàg. 287 i 288). En totes tant el Tribunal Suprem com el Tribunal Superior de Justícia del País Valencià avalen completament la unitat de català-valencià i estimen improcedent l'exclusió del títol de filologia catalana.

De tota manera, com ja es va apuntar en la Sentència de 31 de març de 2010, dues de les tres sentències actuals i, sobretot, les sentències del Tribunal Superior que són objecte de recurs, ja no interpreten les convocatòries en el sentit de considerar-les ajustades a dret si s'entén que no exclouen els títols de filologia catalana (tal com ho havien fet fins aleshores), sinó que fan un pas més i les consideren contràries a dret precisament perquè no preveuen aquest títol. El Tribunal Suprem es limita a recollir la doctrina sobre la matèria de resolucions anteriors relatives a la menció d'«acadèmicament català» dels estatuts de les universitats (per exemple, la STC 75/1997), a la derogació de l'equivalència dels certificats de coneixement de valencià amb els catalans (derogació

anul·lada per la sentència de 15 de març de 2006) i a la mateixa acreditació dels coneixements de valencià en els processos selectius. Amb tot aquest cabal jurisprudencial, el Tribunal Suprem raona la inequívoca equivalència de català i valencià, tant des d'un punt de vista científic (fins i tot amb el reconeixement de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua), com des del punt de vista de l'ordenament jurídic espanyol, en què diverses vegades la normativa reconeix i es basa en aquesta equivalència.

Tot això fa possible la improcedència de la no menció del títol de filologia catalana, que proclama el Tribunal Superior de Justícia i avala el Tribunal Suprem. Per això, després de tots els revessos judicials, ja la Resolució de 27 d'abril de 2010, de la Conselleria d'Educació, per la qual es convoca el procediment selectiu per a l'ingrés en el cos de mestres i el procediment per a l'adquisició de noves especialitats per a funcionaris del mateix cos, incorpora un incís que permet l'acceptació dels títols de filologia catalana («sense perjudi del que disposa l'annex del Reial decret 1954/1994, de 30 de setembre», decret que llista els títols universitaris homologats i que només recull com a designació oficial el de «filologia catalana»).

També hem d'esmentar novament el vot particular del magistrat Díaz Delgado, contrari al parer de la majoria i favorable a la llibertat d'opció de la Generalitat valenciana de no incloure la titulació de filologia catalana dins dels certificats que acrediten el coneixement de valencià.

Sentència del Tribunal Suprem 780/2011, de 23 de febrer de 2011. Sala Contenciosa Administrativa. Secció 3a. Ponent: Manuel Campos Sánchez-Bordona. Ref. Cendoj: 28079130032011100067

Sentència del Tribunal Suprem 2534/2011, de 10 de maig de 2011. Sala Contenciosa Administrativa. Secció 3a. Ponent: Manuel Campos Sánchez-Bordona. Ref. Cendoj: 28079130032011100182

Recollim aquestes dues resolucions pel mateix interès que té la llengua, en aquest cas el català, en el dret de marques. El litigi gira a l'entorn de la possibilitat de l'accés de la marca «Guia de l'Oci» i «Guia del Oci», atès el seu enunciat genèric. Crida l'atenció les precisions que fa el mateix Tribunal sobre els errors gramaticals en la segona marca pretesa.